

Datum: 10 maart 2021

Onderwerp: Open brief aan minister-president Alexander De Croo en demissionair minister-president Mark Rutte over zorgen over grensregio

Hooggeachte heer De Croo en heer Rutte,

Een jaar geleden werden de eerste coronabesmettingen in Nederland vastgesteld. We werden verrast door het coronavirus. Niet wetende dat het virus een jaar later nog steeds de hele wereld en ook onze beide landen in zijn greep heeft. Want de coronacrisis houdt ons nog steeds voortdurend bezig. We werken als overheden samen hard aan het inperken van het virus door vaccinatie en het treffen van allerlei maatregelen. Maar het is zwaar en het effect op het Zeeuws-Vlaams grensgebied is groot. Graag willen wij de gezamenlijke zorgen daarover, juist als het gaat om de aankomende periode, met u delen.

Overleg grensregio's is effectief en noodzakelijk

We hebben in de grensregio vanaf het begin te maken met maatregelen die van elkaar verschillen. Door overleg met elkaar, mede door de inspanning van de nationale overheden, hebben we al veel bereikt. Het contact op bestuurlijk niveau in de grensregio en tussen de buurgemeenten is goed en is in deze coronacrisis geïntensiveerd. Juist nu in deze coronacrisis is deze grensoverschrijdende samenwerking zeer belangrijk.

Een unieke situatie

Het leven in Zeeuws-Vlaanderen staat gelijk aan het leven op de grens. We zijn een regio waar de grens soms letterlijk door een dorp loopt. Een regio waar de Zeeuws-Vlaamse en Belgische culturen in elkaar vervlochten zijn. Een regio die zich al eeuwen kenmerkt door grensoverschrijdende familierelaties, sociale contacten, woon-werkverkeer en het gebruikmaken van elkaars voorzieningen zoals ziekenhuiszorg en onderwijs. Lang was er 'gevoelsmatig' geen sprake meer van een grens. Maar van de ene op de andere dag was de grens terug toen België op 18 maart 2020 de grens sloot met Nederland. Een enorme klap voor ondernemers, die een groot gedeelte van de omzet genereren door buitenlandse bezoekers, maar het kwam ook de leefbaarheid in de kernen niet ten goede.

Verschillende maatregelen

De grenssluiting duurde gelukkig niet lang, maar de periode daarna heeft zich toch gekenmerkt door een verschillende aanpak van het coronavirus in Nederland en België. En dat is nog steeds zo. Aan beide kanten van de grens doen we ons uiterste best om het coronavirus onder controle te krijgen, maar ieder op een andere manier. Dat resulteert in verschillende maatregelen. Deze verschillen en de snelheid waarmee bepaalde maatregelen worden doorgevoerd, zorgen voor extra spanning en onbegrip bij ondernemers, inwoners en bezoekers wat het naleven van de maatregelen bemoeilijkt. En dat is iets wat we juist niet

willen. Want hoe leg je uit dat in onze regio alleen winkelen op afspraak is toegestaan en enkele kilometers verderop winkelen wel is toegestaan? Of dat Vlaamse kappers zich in onze regio vestigden omdat de kappers in België niet open mochten? Dat het dragen van een mondkapje in het ene land wel verplicht was en in het andere land niet? Dat je in het ene land met tien personen in de buitenlucht mag zijn en net over de grens je maar met twee personen of één huishouden op straat mag. Deze verschillen vallen haast niet uit te leggen.

Sociale cohesie

Het dagelijks leven in een grensregio speelt zich aan beide kanten van de grens af, maar ook op dit moment is dat niet vanzelfsprekend. Niet-noodzakelijke reizen van en naar België zijn niet toegestaan. Als je als grensbewoner toch echt de grens over moet steken, om bijvoorbeeld je kind naar school te brengen, voor een bezoek aan het ziekenhuis, het verlenen van mantelzorg of boodschappen te doen bij de dichtstbijzijnde supermarkt, dan mag je dit gelukkig wel doen met 'een verklaring op eer'. Ondanks dat dit nog steeds beperkingen geeft, zijn wij blij dat met deze uitzondering wel tegemoet gekomen is aan de bijzondere situatie in het grensgebied.

Hinder van de maatregelen

Na het fysiek sluiten van de grens in het voorjaar van 2020, is door u besloten de grens nooit meer fysiek te sluiten. Ondanks dat, heeft de grensregio desalniettemin veel hinder van andere maatregelen. Door handhaving van de maatregelen, onder meer door periodieke grenscontroles, wordt de sociale cohesie in Zeeuws-Vlaanderen aangetast. Waar de coronacrisis bij veel mensen zorgt voor eenzaamheid, wordt dit door het verschil in maatregelen hier extra versterkt. Want het gevoel hebben dat je door een grensbarrière je familie, geliefden en vrienden niet kunt zien, is droevig.

Economische gevolgen

Ook de economische gevolgen van deze crisis zijn groot. Als Zeeuws-Vlaamse gemeenten krijgen we steeds meer signalen van ondernemers dat zij het hoofd niet meer boven water kunnen houden. Het winkelend publiek, de bezoekers en toeristen zijn binnen handbereik – op een steenworpafstand, aan de andere kant van de grens – maar kunnen van de één op de andere dag opeens niet meer terecht in onze grensregio, omdat niet-noodzakelijke reizen van en naar België niet zijn toegestaan. Alternatieve inkomsten zijn niet of nauwelijks te realiseren omdat het afzetgebied in eigen land te gering is en ook richting het noorden begrensd wordt, maar dan door water en een boot of tunnel waarvoor betaald moet worden. Daar kan geen goed en creatief ondernemerschap tegenop. De wanhoop wordt met de dag groter. Dat houdt niemand lang vol. Als ondernemers omvallen, dan valt ook de werkgelegenheid weg. En dat heeft weer effect op de leefbaarheid, die al zo onder druk staat.

Knelpunten in de komende fase

Gelukkig verwachten we nu dat we, na de diverse zware besmettingsgolven, binnenkort een andere fase in kunnen gaan. Een tijd waarin hopelijk in het voorjaar en in de zomer langzaam steeds meer versoepelingen van maatregelen mogelijk zijn. En juist die periode zal ook alertheid in onze grensregio vragen. Daarom blijft nauw overleg over de versoepelingen en bijbehorende maatregelen tussen beide landen zo noodzakelijk. Want goede informatie en begrip voor elkaars aanpak, zorgt er uiteindelijk voor dat de maatregelen zo goed mogelijk worden nageleefd aan beide kanten van de grens. Grensoverschrijdend maatwerk en grensoverschrijdende afstemming zijn dan ook terechte aanbevelingen die voortgekomen zijn uit het rapport 'Grensregio's in crisistijd' van het G40 stedennetwerk.

Grensregio's hebben bijzondere positie

De coronacrisis heeft een zware impact op elke regio, maar in de grensregio spelen extra factoren een grote rol. We hebben hier eerder aandacht voor gevraagd. Maar juist voor de komende periode, die zeer waarschijnlijk gekenmerkt wordt door versoepelingen in combinatie met de start van het toeristisch seizoen waarin wij veel gasten verwachten, willen we het opnieuw onder uw aandacht brengen. Grensregio's hebben een bijzondere positie en ons gebied heeft daardoor te maken met specifieke effecten van maatregelen, ook bij versoepelingen. Wij hopen dan ook dat u in de corona-aanpak - juist in de komende fase - aan weerszijden van de grens rekening kunt houden met de specifieke omstandigheden van de grensregio's. En vragen u waar dat mogelijk is maatregelen af te stemmen en bij veranderingen elkaar vroegtijdig te blijven informeren.

Wij zijn ervan overtuigd dat er, ondanks verschillen in regels, door intensieve samenwerking veel bereikt kan worden. Die krachtenbundeling heeft ons al veel opgeleverd, maar het blijft van groot belang om daar samen in te blijven investeren. Wij danken u voor uw inspanningen die ook de komende tijd hiervoor nodig zijn.

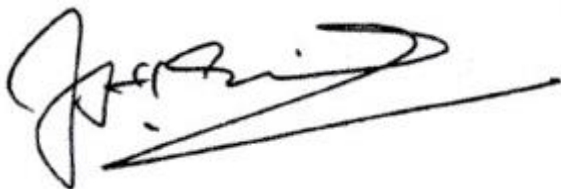
Met vriendelijke groet,

Zeeuws-Vlaamse burgemeesters,

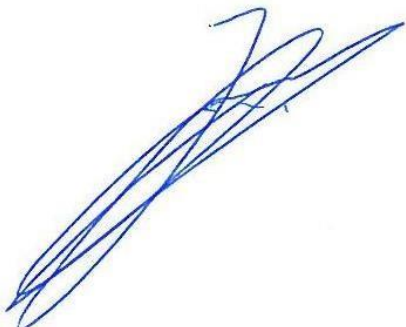
Burgemeester M.M.D. Vermue - gemeente Sluis

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M.M.D. Vermue', with a stylized, cursive script.

Burgemeester J. Lonink - gemeente Terneuzen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J. Lonink', with a stylized, cursive script.

Burgemeester J.F. Mulder - gemeente Hulst

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'J.F. Mulder', with a stylized, cursive script.

Kopie aan:

- Commissaris van de Koning de heer Han Polman
- Algemeen Afgevaardigde van de Vlaamse Regering in Nederland de heer Filip D'havé
- Zeeuwse Tweede Kamerlid mevrouw Joba van den Berg
- Zeeuwse Tweede Kamerlid de heer André Bosman
- Zeeuwse Tweede Kamerlid de heer Tobias van Gent
- Zeeuwse Tweede Kamerlid de heer Rutger Schonis